Prantsusmaa tahab kehtestada "gigabaidimaksu"

1 nädal tagasi - 02.11.2026 Autor: AM

Prantsusmaa poliitikud tulnud lagedale ideega: mis oleks, kui riik paneks igale internetitorule ette kujuteldava mõõtja ja küsiks iga sealt läbi voolava gigabaidi eest viis ja pool senti?

Just sellise sammu astuski Prantsusmaa Rahvusassamblee, kui hääletas 2027. aasta riigieelarve muudatusettepaneku poolt, mis maksustaks ettevõtteid iga Prantsuse internetikasutajale saadetud andmegigabaidi pealt.

Sotsialistide algatatud eelnõu kohaselt tuleks sisupakkujatel kukrut kergendada 0,055 euro võrra gigabaidi kohta, mis tooks autorite hinnangul riigikassasse igal aastal magusad 10 miljardit eurot.

Reedel toimunud istungil läks hääletus läbi ülinapilt. Kuigi nii valitsus kui ka rahanduskomisjon olid plaanile vastu, õnnestus algatajatel esimene tõke ületada, ehkki seaduseks saamiseks peab see maks elama üle veel kogu ülejäänud eelarveprotsessi kadalipu.

Kuidas süsteem tööle hakkaks?

Muudatusettepaneku teksti kohaselt langeks andmemahu mõõtmise kohustus internetiteenuse pakkujate õlgadele. Nemad peaksid täpselt kokku lugema oma klientideni jõudva andmehulga, märkima üles selle saatnud ettevõtte ning esitama koondandmed kord kvartalis maksuametile, tehes seda kõike telekommunikatsiooniregulaatori Arcep valvsa pilgu all.

Privaatsuse pärast muretsejatele on eelnõusse lisatud rahustav klausel, mis keelab rangelt salvestada andmete sisu või seda, kuhu täpselt info liigub. Kuna suur osa veebiliiklusest reisib tänapäeval läbi sisuedastusvõrkude (CDN) – neid võib võrrelda kohalike vaheladudega, mis hoiavad filmide ja äppide koopiaid sinu kodule võimalikult lähedal, et video ei hakiks, loetakse andmemaht kokku hetkel, mil see säärasest võrgust lõppkasutaja poole teele asub.

Maksukoormusele on seatud ka ülemine piir: see ei tohi ületada 15 protsenti ettevõtte Prantsusmaa käibest või 2 protsenti selle ülemaailmsest tulust. Eelnõu

seletuskirjas tsiteeritakse Arcepi hinnangut, mille kohaselt jõuab Prantsuse internetiabonentideni igal aastal üüratud 200 miljardit gigabaiti andmeid, millest umbes poole moodustavad viie tehnoloogiahiiu – Google'i, Meta, Amazoni, Netflixi ja Akamai saadetised.

Muudatusettepaneku autor Laurent Lhardit on veendunud, et tavalise veebisurfaja rahakotti uus maks ei puuduta:

> "Ma ei näe, kuidas saaks maksu edasi suunata Facebooki, Instagrami või TikToki kasutajatele, kuna need teenused on tasuta."

Kas löögi alla satuvad ka süütud vabavaraprojektid?

Poliitikute katse püüda suuri USA tehnoloogiavaalasid traalib kokku ka Prantsumaa kohalikke pisemaid "kalasid". Riigikassa minister David Amiel hoiatas saadikuid, et sellise süsteemi haldamine nõuaks võrkudesse spetsiaalsete andurite paigaldamist või mõõtmist otse kasutajate endi seadmetes.

Amieli sõnul langeks pool maksukoormusest ehk autorite endi arvutuste järgi umbes 5 miljardit eurot väiksematele sisupakkujatele, kellest paljud on Prantsusmaa enda ettevõtted. Rahanduskomisjoni pearaportöör Philippe Juvin hoiatas omakorda, et suured platvormid ei neela kulu lihtsalt alla, vaid võivad selle sujuvalt edasi veeretada reklaamiostjate kaela.

Terava kriitikaga astus esile ka Prantsuse mittetulundusühing VideoLAN, mille loodud ülipopulaarset VLC meediapleierit on maailmas alla laaditud juba üle 6 miljardi korra. Arendajate hinnangul läheks uus maks neile maksma rohkem kui miljon eurot aastas.

VideoLAN postitas sotsiaalmeediaplatvormil X:

> "Niisiis, Prantsuse sotsialistid ja parlamendiliikmed hääletasid äsja maksu poolt, millest nad ise aru ei saa ja mis läheks VideoLAN-ile maksma üle miljoni euro aastas."

Mis saab edasi?

Õnneks ei tasu Prantsuse arvutikasutajatel veel paanikasse sattuda ega oma ruutereid seinast tõmmata. Nagu ajakirjanik Martin Clavey väljaandele Next raporteeris, on äärmiselt ebatõenäoline, et eelnõu leiaks toetust Senatis, kus jäme ots on konservatiivse erakonna Les Républicains käes. Lisaks on valitsusel

alati tagataskus võimalus suruda riigieelarve läbi ilma lõpphääletuseta ning jätta tülikas gigabaidimaksu muudatus tekstist lihtsalt välja.

Mängus on ka laiemad rahvusvahelised suhted, sest alles juunis ähvardas USA president Donald Trump kehtestada digiteenuste maksude tõttu 100-protsendilised tollimaksud. Minister Amiel tuletas saadikutele meelde, et Prantsusmaal on suurte tehnoloogiahiidude maksustamiseks tööriistad juba praegu olemas, sealhulgas kehtiv digiteenuste maks. Samuti viitas ta Euroopa Liidu konkurentsitrahvidele, mis peaksid Prantsusmaa hinnangul vähendama riigi osamakseid EL-i eelarvesse.

- Uudised

- Andmeside
- Võrguseadmed
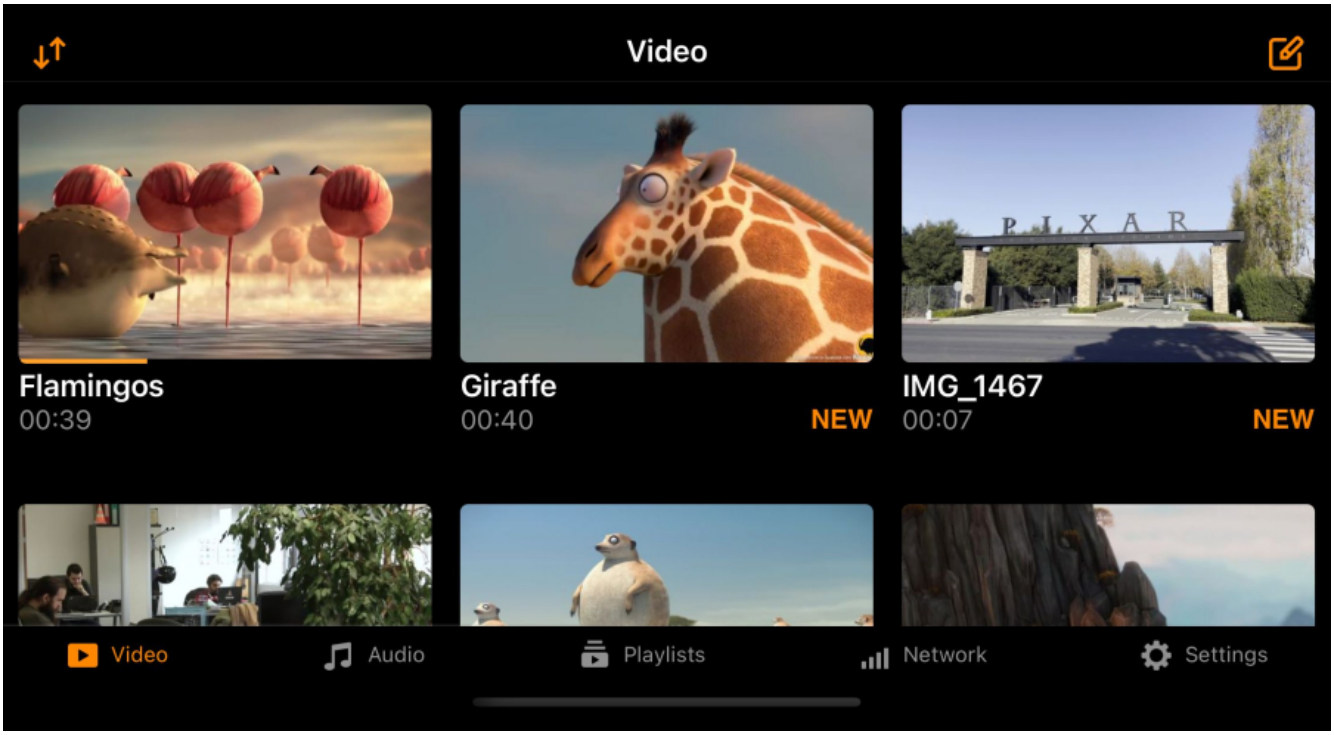
Pilt